

Állásfoglalás a hitelintézetekről és a pénzügyi szolgáltatásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó 6. § (4) bekezdés n) pontja szerinti kivételszabályának értelmezése kapcsán

I. A TÉNYÁLLÁS

A Társaság a Leánytársaságokkal együtt egy vállalatcsoportba tartozik (együtt: **Vállalatcsoport**).

A beadványban foglaltak szerint a Leánytársaságok egy-egy fizetős honlapot üzemeltetnek. A felhasználók a honlap használatának díját a Google pay/Apple pay szolgáltatásokkal, illetve közvetlen utalással fizethetik meg. A Vállalatcsoport tervei szerint a Társaság beszedési központként működne és összegyűjtené, illetve átvinné a közvetlen átutalás útján, valamint a Google pay/Apple pay szolgáltatókon keresztül a felhasználók által az egyes Leánytársaságok által kiállított számlák alapján a honlapok használatáért megfizetett díjat és tovább utalná azt az egyes Leánytársaságok részére.

A tényállás alapján a Társaság a fent részletezett szolgáltatásáért a Leányvállalatoktól díjban részesülne, azaz tevékenységét üzletszerűen végezné. A Társaság, valamint a Leánytársaságok a bankszámláikat különböző pénzforgalmi szolgáltatóknál vezetik.

II. A JOGKÉRDÉS

2.1. Helyesnek tekinthető-e azon jogértelmezés miszerint, a Társaság által a Leánytársaságok részére végzett tevékenység megfeleltethető a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pontjába tartozó pénzforgalmi szolgáltatásnak, azon belül is a) illetve a c) pont szerinti szolgáltatásnak?

2.2. Helyes-e továbbá az az álláspont, miszerint annak ellenére, hogy a tényállásban ismertetett tevékenységét a Társaság üzletszerűen végzi, mégsem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak, ebből kifolyólag nem engedélyköteles, mivel az a Hpt. 6. § (4) bekezdés n) pontjában meghatározott csoportmentességi kivétel alá esik.

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pontja szerint „*pénzforgalmi szolgáltatás:*

a) a fizetési számlára történő készpénzbefizetést lehetővé tevő szolgáltatás, valamint a fizetési számla vezetéséhez szükséges összes tevékenység,

(...)

c) a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése,

(...)

e) a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz – ide nem értve a csekket és az elektronikus pénzt – kibocsátása, valamint fizetési műveletek elfogadása,”

(...)

A Hpt. 6. § (1) bekezdés 26a. pontja alapján „*fizetési műveletek elfogadása: a kedvezményezett, azaz a fizetési művelet tárgyát képező pénz jogosultjával kötött szerződés alapján olyan fizetési műveletek fogadása és feldolgozása, amelynek eredménye pénz átutalása a kedvezményezett részére*”.

A Hpt. 6. § (4) bekezdés szerint „*nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak*

(...)

b) a fizető fél vagy a kedvezményezett megbízásából eljáró megbízott önálló kereskedelmi ügynök által megbízási szerződés keretében – ha a kereskedelmi ügynök a szerződés megkötésére is jogosult – történő fizetési művelet,

(...)

n) az anyavállalat és leányvállalata, vagy az anyavállalat leányvállalatai közötti fizetési művelet és kapcsolódó szolgáltatás, ha a csoporthoz tartozó pénzforgalmi szolgáltatón kívül harmadik fél a fizetési műveletben nem vesz részt, valamint

(...).”

A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (Pft.) 2. § 6. pontja szerint: „*fizetési megbízás: a fizető félnek vagy a kedvezményezettnek a saját pénzforgalmi szolgáltatója részére fizetési művelet teljesítésére adott megbízása, valamint a hatósági átutalási megbízás és az átutalási végzés*”.

A Pft. 2. § 7. pontja szerint: „*fizetési művelet: a fizető fél, a kedvezményezett, a hatósági átutalási megbízás adására jogosult és az átutalási végzést kibocsátó által kezdeményezett megbízás – valamely fizetési mód szerinti – lebonyolítása, függetlenül a fizető fél és a kedvezményezett közötti jogviszonytól*”.

A Pft. 2. § 8. pontja szerint: „*fizetési számla: fizetési műveletek teljesítésére szolgáló, a pénzforgalmi szolgáltató egy vagy több ügyfele nevére megnyitott számla, ideértve a bankszámlát is*”.

3.1. Pénzforgalmi szolgáltatás

Az MNB elemezte a tényállást abból a szempontból, hogy a Társaság tevékenysége a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pontjában szereplő pénzforgalmi szolgáltatások mely típusába sorolható.

A beadvány a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont a) és c) alpontjában meghatározott tevékenységeket nevesítette, mint a Társaság által nyújtott lehetséges pénzforgalmi szolgáltatások. A Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont a) alpont tekintetében az MNB megállapította a tényállásban leírtak alapján, hogy készpénzbefizetés nem történik, mivel az ügyfelek átutalással vagy Google Pay/Apple pay szolgáltatással fizetnek a honlap használatáért. Fizetési számla vezetését a Társaság a tényállás alapján nem végzi. A fentiek alapján a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont a) alpont szerinti pénzforgalmi szolgáltatás nyújtását az MNB nem állapította meg.

Tekintettel arra, hogy a tényállás alapján a fogyasztók a szolgáltatás ellenértékét a Google pay/Apple pay szolgáltatásokkal, illetve közvetlen utalással a Társaság részére fizetik meg, majd a Társaság azt tovább utalja a Leánytársaságok részére, így nem zárható ki, hogy a fizetési műveletek fizetési számlák közötti teljesítése pénzforgalmi szolgáltatás nyújtása megvalósul.

Az MNB álláspontja szerint megvalósul továbbá a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont e) alpontjának utolsó fordulata, a fizetési műveletek elfogadása. A Társaság ugyanis a kedvezményezettekkel, azaz a Leánytársaságokkal (a fizetési művelet tárgyát képező pénz jogosultjaival) kötött szerződés alapján jogosult a felhasználók által kezdeményezett fizetési műveletek fogadására és feldolgozására. Ezt követően a Társaság pénzt utal át a kedvezményezett (a Leánytársaságok) részére.

Fentiekre tekintettel az MNB álláspontja szerint a Társaság a Hpt. 6. § (1) bekezdés 87. pont c) és e) pontja szerinti pénzforgalmi szolgáltatást nyújt.

3.2. Kivétel szabályok alkalmazhatósága

A Hpt. 6. § (4) bekezdése sorolja fel azon kivételeket, amely szolgáltatások nyújtása nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak, így az MNB engedélye nélkül végezhető.

3.2.1. Csoporton belüli műveletek (Hpt. 6. § (4) bekezdés n) pont)

Azon előírás, hogy meghatározott feltételek teljesülése esetén nem minősül pénzforgalmi szolgáltatásnak az anyavállalat és a leányvállalata, illetve az anyavállalat leányvállalatai közötti fizetési műveletek, az Európai Parlament és a Tanács a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2007/64/EK irányelve (2007. november 13.) (PSD) 3. cikk n) pontja alapján került átültetésre a hazai jogrendbe. A PSD felülvizsgálatát követően, a 2016. január 12-én hatályba lépett az Európai Parlament és a Tanács a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2015/2366 irányelve (PSD2) 3. cikk n) pontja szintén megerősítette a kivételi szabály alkalmazását.

A PSD 3. cikk n) pontja szerint „*ez az irányelv nem alkalmazandó az alábbiak egyikére sem:*

(...)

n) anyavállalat és leányvállalata, vagy ugyanazon anyavállalat leányvállalatai közötti fizetési műveletek, ha az ugyan-ezen csoporthoz tartozó pénzforgalmi szolgáltatón kívül más közvetítő beavatkozására nem kerül sor; vagy

(...)”.

A PSD2 3. cikk n) pontja alapján „ez az irányelv nem alkalmazandó a következőkre:

(...)

n) anyavállalat és leányvállalata, vagy ugyanazon anyavállalat leányvállalatai közötti fizetési műveletek és kapcsolódó szolgáltatások, ha az ugyanezen csoporthoz tartozó vállalkozáson kívül más pénzforgalmi szolgáltató közvetítő beavatkozására nem kerül sor;

(...)”.

Megállapítható, hogy a PSD és a PSD2 által alkalmazott kivételi szabály – minimális változtatástól eltekintve – megegyezik, ezért a PSD2 3. cikk n) pontja és a hatályos Hpt. 6. § (4) bekezdés n) pontja kapcsán is irányadónak tekinthető az Európai Bizottság által publikált, a PSD előírásainak értelmezését elősegítő Gyakori kérdések és válaszok (a továbbiakban: GYIK)¹ 19. pontja, amely az alábbiakat tartalmazza:

„Such transactions may include any kind of payment transactions that enable a company to get or to use liquidities (e.g. cash pooling solutions, clearing mechanisms...) as long as they remain within a group, ie they are made between a parent undertaking and its subsidiaries or between the subsidiaries themselves. One of the entities of the group may happen to be a PSP, but what matters is that **these transactions do not concern any third entities outside of the group**. If these criteria are met, such an activity does not fall within the scope of the Directive. This would, however, be different in the case where a PSP would provide such services to entities that do not belong to the same group as the PSP. Such payment transactions would then fall in the scope of the Directive. What must however be noted is that the Directive allows for a certain contractual flexibility for companies in their relationship with their PSP (in Titles III and IV).”

Segíti továbbá a kivételszabály értelmezését a PSD (17) preambulumbekkezdése, amely alapján:

„Az egységes eurofizetési térség (SEPA) elősegítette az uniós szintű „fizetési központok” és „beszedési központok” létrehozását, lehetővé téve ezáltal egy-egy vállalatcsoport fizetési műveleteinek központosítását. E tekintetben az anyavállalat és leányvállalata, vagy ugyanazon anyavállalat leányvállalatai közötti fizetési műveleteknek – amennyiben azokat az ugyanazon csoporthoz tartozó pénzforgalmi szolgáltató hajtja végre – ezen irányelv hatálya alóli kivételnek kell minősülniük. Ezen irányelv alkalmazásában nem tekintendő pénzforgalmi szolgáltatásnak az, ha egy anyavállalat vagy leányvállalata a vállalatcsoport nevében fizetési megbízásokat gyűjt össze abból a célból, hogy azokat pénzforgalmi szolgáltató részére továbbítsa.”

Az MNB rendelkezésére álló információk szerint a Bizottság azt a jogértelmezést támogatja a PSD2 kapcsán is, miszerint a PSD2 3. cikk n) pontja és a (17) preambulumbekkezdése alapján azon fizetési műveletek, valamint fizetési megbízások beszedése tartoznak a kivétel hatálya alá, amelyek ugyanazon csoporthoz tartozó különböző személyek között mennek végbe.

Az MNB rendelkezésére álló információk, a GYIK, valamint a PSD2 (17) preambulumbekkezdése értelmében tehát a kivételszabály azon fizetési műveletekre alkalmazható, amelyek a vállalatcsoporton belüli entitások között teljesülnek és a vállalatcsoport valamely tagját illetik meg. Azon fizetési műveletek esetén, amelyeknél a fizető fél vagy a kedvezményezett a vállalatcsoporton kívüli természetes vagy jogi személy, a Hpt. 6. § (4) bekezdés n) pontja szerinti kivételi szabály nem alkalmazható.

A tényállásban részletezett esetben a pénzüsszeg – átutalás, vagy Google pay/Apple pay útján – a Társaság részére a Vállalatcsoporton kívülről, a Leánytársaságok szolgáltatását igénybe vevő felhasználóktól érkezik. Mindezekre tekintettel az MNB álláspontja szerint a Társaság azon tevékenységére, amelynek keretében a Leánytársaságokat megillető pénzeszközöket átveszi, majd tovább utalja részükre a különböző pénzforgalmi szolgáltatóknál vezetett fizetési számláik javára, nem alkalmazható a Hpt. 6. § (4) bekezdés n) pontja szerinti kivételszabály.

3.2.2. Önálló kereskedelmi ügynök (Hpt. 6. § (4) bekezdés b) pont)

Az MNB fel kívánja hívni az Ügyvédi Iroda figyelmét a Hpt. 6. § (4) bekezdés b) pontjában szereplő kivételszabályra, ami a PSD2 3. cikk b) pontja alapján került átültetésre a hazai jogrendbe.

¹ https://finance.ec.europa.eu/system/files/2023-06/110222-faq-transposition-psd_en.pdf

A PSD2 (11) preambulumbekzdésében foglaltak szerint „az egyes tagállamok rendkívül eltérően alkalmazzák a 2007/64/EK irányelv hatálya alóli azon kivételt, amely a fizető fél vagy a kedvezményezett nevében eljáró kereskedelmi pénzforgalmi közvetítőn keresztül megvalósuló fizetési műveletekre vonatkozik. Egyes tagállamok olyan elektronikus kereskedelmi platformok számára is lehetővé teszik a hatály alóli kivétel alkalmazását, amelyek mind az egyéni vásárlók, mind az eladók nevében közvetítőként járnak el, és nincs tényleges ráhatásuk az áru, illetve szolgáltatás adásvételének lebonyolítására, illetve az ügylet megkötésére. Az ilyen kivétel túlmegy az irányelv által célzott alkalmazási körön és növelheti a fogyasztók kockázatát, mivel ezekre a szolgáltatókra nem terjed ki a jogi keret kínálta védelem. A különböző alkalmazási gyakorlatok továbbá torzítják a versenyt a pénzforgalmi piacon. E problémák kezelése érdekében ezért egyértelművé kell tenni, hogy a hatály alóli kivétel ezért abban az esetben alkalmazható, amikor a pénzforgalmi közvetítő csak a fizető fél vagy csak a kedvezményezett nevében jár el, függetlenül attól, hogy birtokolja-e az ügyfelek pénzeszközeit. Ha a pénzforgalmi közvetítő a fizető fél és a kedvezményezett nevében egyaránt eljár (mint például egyes elektronikus kereskedelmi platformok esetében), akkor csak abban az esetben alkalmazható a hatály alóli kivétel, ha magának a pénzforgalmi közvetítőnek semmikor sem kerülnek a birtokába az ügyfelek pénzeszközei és nem rendelkezik befolyással azok felett.”

A tényállás nem részletezi a Leánytársaságok és a Társaság közti szerződéses jogviszonyt, de tartalmazza azt az információt miszerint a Társaság a fenn részletezett szolgáltatásáért a Leányvállalatoktól díjban részesülne, azaz tevékenységét üzletszerűen végezné. A fentiekből arra lehet következtetni, hogy a Társaság kizárólag a Leánytársaságok, azaz a kedvezményezett megbízásából jár el. Arra vonatkozóan nem tartalmaz konkrét információt az állásfoglaláskérés, hogy a Társaság, mint kereskedelmi ügynök jogosult-e a szerződés megkötésére a felhasználókkal. Az MNB álláspontja szerint amennyiben a fenti, Hpt. 6. § (4) bekezdés b) pontjában szereplő jogszabályi feltételek teljesülnek, a Társaság tevékenysége nem minősül pénzügyi szolgáltatásnak.

2023. szeptember